

75. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy (07.12.2023)

Účastníci stretnutia:

MF SR	– Juraj Valachy, Dušan Paur, Veronika Horváthová
NBS	– Martin Nevický
Infostat	– Branislav Pristač
SLSP	– Matej Horňák
KRRZ	– Matúš Kubík, Jakub Koško, Pavol Majher
VÚB	– Michal Lehuta
ČSOB	– Marek Gábriš

Zasadnutia sa zúčastnili aj analytici Inštitútu finančnej politiky (ďalej IFP) a pozorovatelia Výboru.

75. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy zahájil Juraj Valachy. Podotkol, že opatrenia v rámci tohto zasadnutia sa budú týkať najmä roku 2024, pričom opatrenia plánované so začiatkom účinnosti od začiatku roka 2025 nie sú súčasťou Výboru pre daňové prognózy, nakoľko musia prejsť riadnym legislatívnym konaním a budú zahrnuté až v ďalších Výboroch. Následne sa prešlo k samotným prognózam. Príjmovú časť prezentoval Dušan Paur a výdavkovú Veronika Horváthová. Zasadnutie sa konalo online formou.

VÚB: Nebolo by porovnanie decembrovej prognózy voči júnovej alebo septembrovej vhodnejšie, ako voči novembrovej?

IFP: V prípade porovnania oproti júnovej prognóze by nebol výrazný rozdiel, nakoľko aj novembrová (pre potreby výdavkových limitov), aj júnová prognóza boli založené na realistických predpokladoch (pozn. septembrový Výbor sa týkal vyrovnaného rozpočtu a predpoklady neboli most likely).

NBS: Je prvý hotovostný príjem pri dorovnávačnej dani zaznamenaný v roku 2026? A tiež ako bude zaznamenaný v notifikácii, prípadne, či IFP ohľadom toho komunikovalo so ŠÚSR?

IFP: Pravdepodobne pôjde o spätnú aktualizáciu, avšak IFP o podrobnostiach zatiaľ so ŠÚSR nekomunikovalo.

KRRZ: Budú opatrenia, ktoré v decembrovom Výbore zatiaľ nie sú zahrnuté, vchádzať postupne cez Výbory v nasledujúcom období?

IFP: Áno, platí to, čo bolo spomínané v úvode. Opatrenia budú zahŕňané do nasledujúcich Výborov až keď budú schválené ich legislatívne znenia na vláde alebo v parlamente (po štandardných legislatívnych procesoch).

VÚB: Ráta sa ohľadom solidárneho príspevku s tým, že výnimka bude platná aj na budúci rok?

IFP: Áno, v prognóze uvažujeme o predĺžení výnimky na dovoz a export ruskej ropy aj na rok 2024.

KRRZ: Ráta sa pri zvýšení sadzby z dividend s plným efektom vo výške približne 50 mil. eur? Zároveň sa pýta, či efekt vníma IFP skôr ako postupný? Dodáva tiež, že KRRZ ráta s ostrejším nábehom v období tesne po zavedení, a teda to vníma ako dôvod toho, prečo kvantifikujú o niečo vyšší celkový efekt.

IFP: Áno, IFP ráta s postupným nábehom legislatívy. Predpoklad je založený na minulých skúsenostiach, kedy firmy vyplácali dividendy z minulých období v snahe vyhnúť sa zvýšenej sadzbe. Vnímame pozitívne riziko ostrejšieho nábehu a do budúcnosti uvažujeme o detailnejšom preskúmaní nerozdelených ziskov z minulých období.

KRRZ: Zahrnulo IFP pri miestnych a špecifických daniach už aj dodatočné vplyvy plynúce z nových všeobecne záväzných nariadení (ďalej len VZN) obcí a miest?

IFP: Nie, najmä vzhľadom na krátkosť času a tiež fakt, že v súčasnosti ešte nemusia byť zverejnené úplne všetky VZN obcí a miest. Plánuje sa ich zohľadnenie v nasledujúcom Výbore pre daňové prognózy.

RRZ: Je za vyššími dividendami (v časti nedaňových príjmov) o približne 60 mil. eur v roku 2025 Západoslovenská energetika (ZSE)? Nezdá sa Vám takéto očakávanie až príliš optimistické, či pôjde naozaj až o dvojnásobné navýšenie?

IFP: IFP pri kvantifikácii vychádza z podpísaného memoranda o spojení Východoslovenskej a Západoslovenskej energetiky (VSE a ZSE), ráta s presunom dividend z VSE do ZSE (započítaním). Po skončení prezentácie IFP prisľúbilo detailnejšie rozbitie dividend na jednotlivé subjekty.

VÚB: Pracuje prognóza výdavkov aj s dynamickým efektom vyššieho počtu predčasných dôchodkov na následné výšky starobných dôchodkov?

IFP: Áno, prognóza zahŕňa aj tento dynamický efekt.

VÚB: Ďalšia otázka smerovala na KRRZ ohľadom toho, či KRRZ kvantifikovala vplyv predčasných starobných dôchodkov na dlhodobú udržateľnosť.

KRRZ: Toto je otázka skôr na ľudí venujúcich sa dlhodobej udržateľnosti, preto sa momentálne nevedia presne vyjadriť, aj keď čiastočne sa problematike venovali aj pri kvantifikácii dôchodkovej reformy, a vtedy bol komunikovaný negatívny dopad na dlhodobú udržateľnosť. V rámci chat MS Teams počas rokovania Výboru bolo pre účastníkov doplnené, že sú tam 2 efekty: 1/ V prípade predčasných po odpracovaní 40 rokov je z dôvodu legislatívne nedostatočného krátenia výšky dôchodku vždy negatívny efekt na udržateľnosť 2/ negatívny efekt je pri oboch typoch predčasných dôchodkov (štandardný PSD a PSD40) vzniká aj z dôvodu legislatívne neodôvodnenej valorizácie dôchodku ihneď po jeho priznaní, čím sa zvyšuje „implicitná“ miera náhrady dôchodkov. Pri tak vysokých valorizáciách je tento efekt už výrazný v porovnaní s bežnou situáciou.

KRRZ: Budú vzhľadom na štatút výboru zasielané členom aj podrobné tabuľky týkajúce sa legislatívnych opatrení?

IFP: Áno, tabuľky budú členom zaslané obratom spoločne s prezentáciou.

KRRZ: Ako je pri opatrení týkajúcom sa znižovania sadzby do 2. piliera zakomponovaná platba štátu?

IFP: V rámci prognózy IFP sa pracuje iba s príjmami Sociálnej poisťovne za ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) a platba štátu za poistencov štátu nie je súčasťou Výboru. Konkrétne legislatívne opatrenie obsahuje navyše aj platbu za poistencov štátu vo výške 17 mil. eur, ktorú by správnosti obsahovať nemala. Prvotne bola IFP známa len agregátna suma, z ktorej bola kvantifikácia opatrenia zo strany MPSVaR vyhotovená. V deň výboru pri konzultácii s MPSVaR sme dostali informáciu, že kvantifikácia obsahuje aj sumu za platbu za poistencov štátu. Sme si vedomí, že opatrenie je tým mierne nadhodnotené. V ďalšej prognóze (február 2024) uvedenú kvantifikáciu opravíme, aby vychádzala iba z príjmov poistného z EAO.

IFP: Žiadosť na KRRZ, či budú ochotní zaslať na porovnanie svoje predbežné kvantifikácie na základe avizovaných zmien VZN pri miestnych a špecifických daniach.

KRRZ: Potvrdenie, že uvedené kvantifikácie budú súčasťou materiálov, ktoré budú zaslané IFP po Výbore pre daňové prognózy. V rámci dane z nehnuteľností ide pri avizovaných zmenách VZN o dodatočný vplyv približne 50 mil. eur a pri špecifických daniach ide o vplyv približne 25 mil. eur. Spolu za miestne dane ide podľa KRRZ kvantifikácií o navýšenie o približne 10 % (75 až 80 mil. eur). Upozornenie, že ide o predbežné kvantifikácie po analýze krajských miest, konečné čísla sa tak budú ešte upravovať.

Záverečná diskusia a predbežné hodnotenie

Na záver prezentácie riaditeľ odboru daňových analýz a prognóz otvoril diskusiu a požiadal o predbežnú reakciu na prognózu:

NBS:

- Daňovú prognózu hodnotia **predbežne realisticky** (príjmovú časť). K výdavkovej sa vyjadria až neskôr.

- Dodatočná otázka, či memorandové položky budú zahrnuté v rozpočte? Ak áno, prípadne aj to, akým spôsobom.
- **IFP:** Opatrenia s negatívnym vplyvom na výdavky budú zahrnuté v rezerve na legislatívne vplyvy, zvyšné opatrenia budú zapracované až v neskoršej fáze. Na príjmovej strane sa konsolidačné opatrenia budú zahŕňať až v momente, keď budú schválené Vládou SR. Zatiaľ bude komunikovaný v rozpočte iba zámer opatrenia prijať.

KRRZ:

- Daňovú prognózu hodnotia **predbežne realisticky** (príjmovú aj výdavkovú časť).
- Kvantifikácie opatrení týkajúcich sa zdravotných odvodov a ich vplyvu na DPPO vidia numericky veľmi podobne v porovnaní s kvantifikáciou IFP, avšak navrhujú doplniť do analytického materiálu IFP, že kvantifikácia IFP staticky predpokladá, že mzdy zamestnancov nebudú ovplyvnené, pričom v realite dôjde v istej miere k ich pomalšiemu rastu.
- Vplyvy opatrenia zníženia príspevku do 2. piliera z 5,5% na 4%, ktoré zvyšuje sociálne odvody (príjem Sociálnej poisťovne) kvantifikujú v mierne nižšom objeme a tiež navrhujú do analytických materiálov IFP doplniť, že kvantifikácia IFP neodráža, že opatrenie bude mať síce relatívne malý vplyv na rast výdavkov na štátne dôchodky v horizonte rozpočtu, ale tento vplyv bude v čase narastať.
- Vplyvy opatrení týkajúcich sa spotrebných daní z liehu a tabakových výrobkov kvantifikujú v mierne nižšom objeme. Pri vplyve spotrebnej dane z liehu uvažujú dodatočné navýšenie v roku 2023 a dodatočné zníženie v roku 2024 z dôvodu predzásobenia.
- Vplyv opatrenia týkajúceho sa DPH kvantifikujú v mierne vyššom objeme. Zdôvodnené inými podkladovými dátami (spotrebný kôš).
- Kvantifikáciu vplyvu solidárneho príspevku KRRZ preberá od IFP.
- Nedaňové príjmy v roku 2025 (z dôvodu odlišných predpokladov o množstve obchodovaných emisných kvót v roku 2024) odhadujú konzervatívnejšie.

Infostat:

- Daňovú prognózu hodnotia **realisticky** (príjmovú aj výdavkovú časť).

VÚB

- VÚB považuje prognózu daňových a nedaňových príjmov, ako aj prognózu vybraných výdavkov v súlade so štatútom za **realistické**.
- Zástupca pri výdavkoch na dôchodky by však navrhol uvádzať aj iné náklady ako len náklady Sociálnej poisťovne (teda napr. náklady na vianočné bonusy v roku 2023 a skôr), prípadne uvádzať aj tzv. „most likely“ legislatívu, teda napríklad 13. dôchodky od roku 2024. Bez zahŕňania takýchto dodatočných výdavkov zverejňovanie prognózy nemá podľa neho veľký zmysel, resp. do veľkej miery popiera jeho účel.

Záver:

Na záver stretnutia vyzval Juraj Valachy členov Výboru, aby vzhľadom na mimoriadne okolnosti týkajúce sa zostavovania rozpočtu poslali svoje hodnotenia prognózy už do piatku 08.12.2023 do konca pracovného dňa na nasledovné adresy: juraj.valachy@mfsr.sk a dusan.paur@mfsr.sk.

Zapísala: Eva Fedurcová, dňa 07.12.2023.